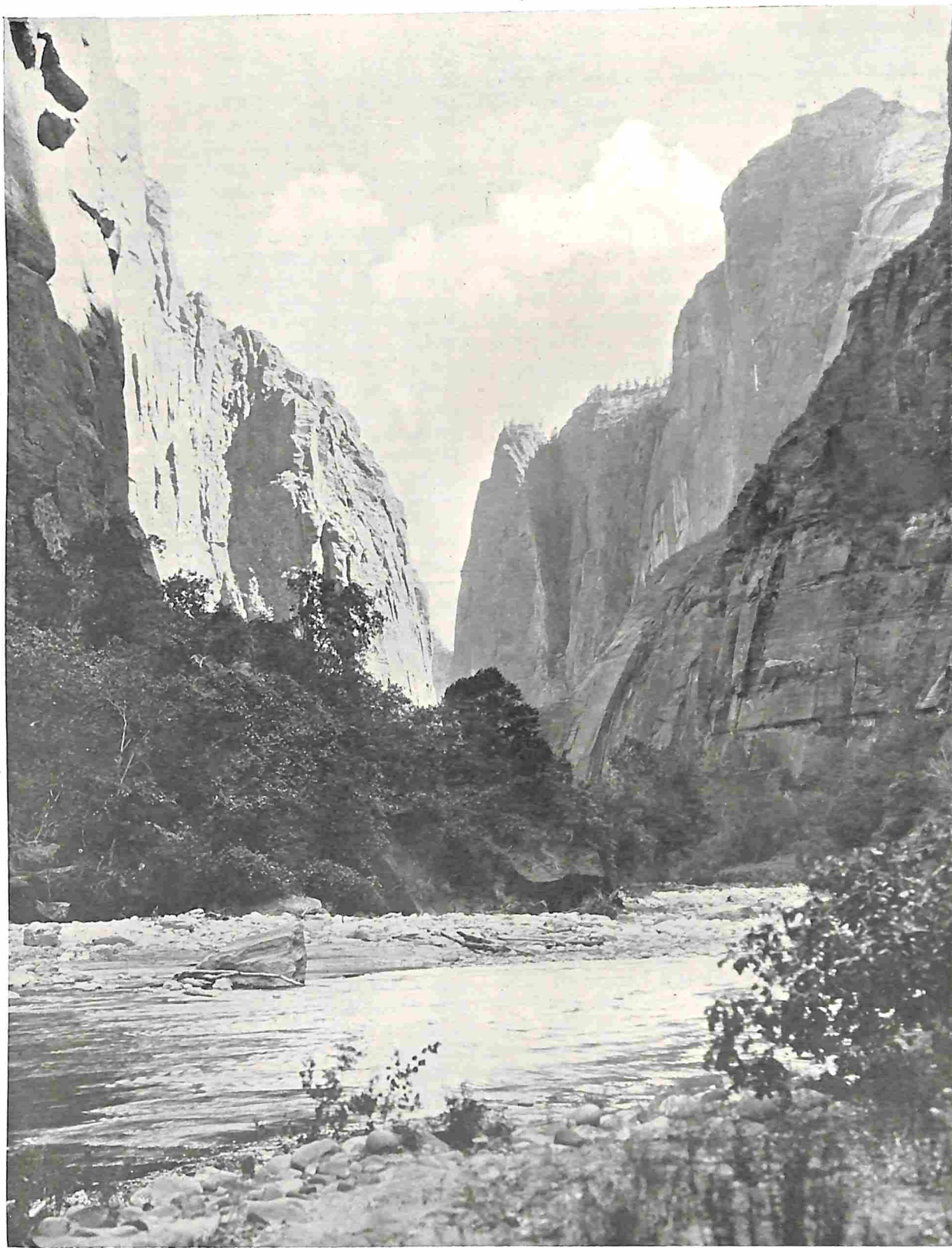

BUITEN

18^E JAARGANG N^O. 47

ZATERDAG 22 NOVEMBER 1924.

DE ZION CANYON IN HET NATIONAL PARK VAN DEN STAAT UTAH.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

HET DROOMLAND ACHTER DE BERGEN (25), DOOR GILBERT FRANKAU	BLZ. 554
DE STAAT UTAH, DOOR F. S. BOSMAN, GEÏLL.	BLZ. 553, 556—559
HELDEN DER ZEE, DOOR U. G. DORHOUT.	BLZ. 557
TWEE HONDERD-JARIGEN IN SLACHTMAAND, DOOR R. H. H., GEÏLLUSTREERD	BLZ. 560—561
DE KAPEL DER ZEVEN SLAPERS TE ROTTERDAM, DOOR K. L. SCHAMP	BLZ. 561
FORCEEREN VAN CROCUSSEN OP WATER, DOOR H. CHR. HORSTING, GEÏLLUSTREERD	562
DE EEUWENOUDE LINDE AAN DEN SPAARNDAMMERDIJK BIJ SPAARNDAM, DOOR V. D. L., GEÏLL.	BLZ. 562—563
HOEVEN EN KLAUWEN, DOOR G. L. ROBERTS (26)	BLZ. 563
KARBOUWEN IN EEN SAWAH BIJ BUITENZORG, ILLUSTR.	563
OPKOMENDE VLOED, ILLUSTRATIE.	564

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

Het droomland achter de bergen.

Naar het Engelsch

door GILBERT FRANKAU.

25)

BEAMISH en Paquerette liepen door het woud tot zij kwamen aan een open grasveld, begroeid met klokbloemen. Hier wachtten zij op hun vrienden. De lange schemering van Floralia was begonnen. Schaduwen werden langer over den turkooizen glans der klokbloemen. Kolibri's gleden als schitterende juweelen door de lauwe lucht. Vóór hen zag Beamish een hoogen halven cirkel van bekende boomen: groote boomen, glad van stam, neerhangende takken, zwaar van oranjekleurige bloesems. Onder de boomen liepen doorzichtige stroompjes, door de zon rood gekleurd tusschen de donkere stammen. Menschen — de bekende menschen uit Beamish' bloemendroomen — dansten bij de oevers. Beamish kon alleen maar de mauve en witte kleeren van het Bloemenvolk zien; hij kon hun gezichten niet onderscheiden, maar hij wist dat zij allen mooi en gelukkig waren. De dokter geloofde niet dat zij dood waren. Hij had altijd geweten dat zij het Bloemenvolk zouden vinden. Hij had Paquerettes verklaring niet noodig dat zij voorbij de boomen en de stroompjes aan een laan zouden komen en aan het einde van de laan aan de Rots der Droomen. Hem behoefde zij niet te vertellen omtrent de *Bassins de la fleur*. Al deze dingen herinnerde hij zich uit zijn droomen. Eén ding echter kon hij niet begrijpen: hoe hadden Dicky en De Gys hun recht op geluk verkregen? Toen de twee groote mannen uit het bosch kwamen, moest Beamish lachen; zij zagen er zoo bespottelijk uit in hun zwaar, rammelend harnas, en Dicky's boog leek al heel belachelijk. En hij vroeg Dicky: „Waarom heb je dat gekke ding niet achtergelaten?” En, erg verlegen,

zei Dicky: „Ik weet het niet, vriend. Het schijnt hier niet erg op zijn plaats te zijn, hé?” Dit antwoord deed Beamish heel veel genoeg. De zes menschen liepen over het bloemenveld in de richting der boomen. Twee aan twee volgden de minnenden de doorzichtige waterstroompjes in de richting van de ondergaande zon. Twee aan twee kwamen de minnenden uit het woud. Twee aan twee, hand in hand, stonden zij op te kijken naar den natuurlijken tempel, dien Gaston, de oude dichter, *Rocher de la Réve* had genoemd. Terwijl de zes menschen zoo stonden te kijken, zweefde een slanke maansikkel omhoog achter de boomen en vermengde haar zilver met de opalen der schemering. Pivoine, wijzend naar de maan, fluisterde in het oor van haar minnaar: „Nieuwe maan! O, De Gys, De Gys!” Maar ofschoon Pivoine dezelfde woorden sprak, waarmee Mélie zich aan hem had gegeven — lang en lang geleden in een verwarden tuin te Saigon — kon De Gys het zich niet herinneren. Twee aan twee liepen de minnenden de laan door tot zij aan het terras kwamen; twee aan twee bleven zij bij de springende fonteinen staan. En nu, voor den eersten keer, zag Beamish de levende Bloem. Beamish had altijd geweten dat de Bloem een waterbloem zou zijn, maar hij had nooit kunnen vermoeden dat ze zoo hoog of zoo weelderig zou opgroeien. De groote bekkens om de fonteinen waren diep tot aan het midden, het water erin was zoo heet als een meisje aan haar bloote beenen kon velen; maar de dikke stengels van de bloem staken tot manshoogte boven het water der bekkens uit. De stelen groeiden zoo dicht bij elkaar, dat de bloemen, hulstvormig uit het water opstekend, elkaar bijna raakten — de heele bloemenpracht vormde een diepe schaduw op het uitstekende marmer van het boventerras. Geen geur kwam uit de bloemen; en in de vage schemering was het onmogelijk den vorm of de kleur ervan te bepalen. „Morgen is het bloemenoogst,” zei Paquerette. „Het is jammer dat er niet meer bloemen zijn.” „Zal er niet genoeg voor ons zijn?” vroeg Beamish. „Wees niet bevreesd, broeder,” antwoordde Paquerette, „de oogst zal voldoende voor ons zijn.” „Dat is goed, lieve zuster,” zei Beamish, die zijn eerzucht vergeten was om de Bloem voor heel de menschheid te oogsten. Toen hij voor de Rots der Droomen stond, scheen het Dicky toe dat de nevel der Bloem uit zijn hersens verdween. Hij kon zich heel duidelijk herinneren, hun marsch van den Steen af, hun stilhouden bij Warm Water Rivier, het vinden van Safrané. Maar hij kon zich niet herinneren Laatste Wachtpost, of zijn afscheid van Nak, of hun overeenkomst met Kun-mer. Terwijl hij zich trachtte te herinneren wat er was gebeurd vóór Trillenden Steen, schoot hem alleen te binnen een kamer in Singapore, een achttiende-eeuwsche tabaksdoos, en een purperen boontje dat smaakte als moerbeziën in het ijs. Hij begon op vage wijze te redeneeren: De Gys verzocht ons de boontjes te eten. Wij aten de boontjes. Wij zijn nog bedwelmd. Hij nam zich voor niet meer van de zaden te eten. Intusschen naderden zij de rots; en Dicky — nog vast overtuigd dat het heele avontuur een bedwelmingsdroom was — zag rooskleurige lichten glinsteren tusschen de zuilen van de rots en de schaduw van vele menschen, die verdwenen tusschen de lichten. „Vanavond,” zei Safrané, „leest Gaston ons voor van de oude dingen.” Pivoine, die het hoorde, lachte. „Mijn minnaar De Gys zal met vreugde luisteren. Dezen heelen middag kon hij alleen maar spreken over de oude dingen. Is het niet zoo, treuzelende minnaar?” „Oude dingen zijn goede dingen,” zei René de Gys. „Het is prettig zich de oude dingen te herinneren nu hun tijd voorbij is.” Zoo liepen die drie mannen — Dicky zeker dat alles een droom moest zijn, De Gys zeker van zijn dood en Beamish zeker dat dit beslist het loon moest zijn voor zijn eigen braafheid — tusschen de zuilen van de rots naar de Hal der Oude Dingen. Zeven vlammen van natuurlijk gas, waarvan de stille stralen rooskleurig schenen in uitgeholde nissen van de marmeren muren, verlichtten de hal; beschenen, terwijl Beamish en Paquerette langzaam door den ingang stapten, een gezelschap van vierhonderd menschen, twee aan twee achterover leunend op lange kussens van mauve en witte zijde. Op ter, — een man van middelbaren leeftijd met een grijze snor, gezelschap voor te lezen. Beamish zag, zonder eenige verbarmarmer waren, zoo wit als ivoor; dat het blok marmer waarop het boek rustte, gehouwen was als een tafel. Achter Gaston, in de verre schaduw, glinsterden oude dingen;

vreemdsoortige, achttiende-eeuwsche musketten; bajonetten, vastgeroest in hun houders; vuursteenslot-pistolen; zware, gebogen cavalerie-sabels, hartsvangers zoo oud als Trafalgar; kruithorens; laadstokken; dof geworden epauletten; sporen met raderen zoo groot als rijksdaalders; de groote trofeën rustten tegen de muren of lagen zorgeloos neergeworpen op den marmeren vloer — de kleine hingen aan de stompe punten van de *chevaux-de-frise*, die eenmaal den greppel van Warm Water Rivier hadden geblokkeerd. ☼ En Gaston las: „En aldus, na vele beproevingen en groote ontberingen; na veel wilden strijd met vreemde, bruine mannen, wier kleinste wonde van hun vergiftige pijlen den dood bracht, kwamen onze voorouders naar deze plaats, waar wij, hun kindskinderen, thans wonen. Maar zelfs hier was het ons niet toegestaan in vrede te leven. Er kwamen Tonkineezers van voorbij het Zwarte Ei, hetzelfde Ei, dat wij nu nog zien van de Water Poort. En onze voorouders streden dapper tegen de Tonkineezers, velen hunner doodend met deze Oude Dingen. En ten slotte, nadat zij de Tonkineezers hadden overwonnen, sloten onze voorouders een verdrag met hen. Want de Tonkineezers waren zeer bevreesd voor onze voorouders.” ☼ En nu was Dicky vast overtuigd dat hij droomde; want de paren, twee aan twee om Gastons verhooging gegroepeerd — schenen Gaston totaal vergeten te zijn. Zij fluisterden samen lip aan lip, de armen om elkaars hals geslagen, de vingers in elkander gestrengeld. En in het eerst dacht Dicky, dat het allemaal vrouwen waren; slechts gaandeweg kwam het in hem op dat de witte gestalten in de losse toga's mannen waren en de mauve figuren met de ceintuurs vrouwen. Behalve Safrané, Pivoine en Paquerette waren allen donker, bleek, langharig, met zachte armen en zachte handen. Behalve Gaston waren allen in hun prille jeugd. ☼ Toen het voorlezen was afgelopen, hield Gaston een kleine speech. „Morgen, broeders en zusters, oogsten wij de Bloem, welke onze voorouders vonden, toen zij terugkwamen van hun laatsten oorlog; de Bloem, die gezondheid en geluk is. Ik bid u, broeders en zusters, vroeg bij de *bassins* te zijn. Want het staat geschreven in de oude boeken dat wij dezen eenen dag in het jaar allen samen moeten werken, opgewekt, wetend dat wij door onzen gezamenlijken arbeid allen zullen eten van de Bloem tot den oogst van het volgende jaar.” ☼ Gaston sloot het boek; stond op — een vreemde, eerbiedwaardige figuur in zijn losse toga; stapte van de verhooging af, liep langzaam tusschen het gezelschap door. Safrané stond op van de kussens en ging hem tegemoet. Zij spraken samen, kwamen hand in hand naar de plaats waar de drie avonturiers rustten. Nog in een droom zag Dicky De Gys en Beamish opstaan en hij deed als zij. Er volgde een voorstelling, verklaringen welke Gaston aannam, alsof de komst van drie vreemdelingen met hun gevolg de meest gewone gebeurtenis was. Zij waren zeer welkom, zei Gaston. Nu zij in het Land van de Bloem waren gekomen, moesten zij gebruik maken van alles, wat het land aanbood. Safrané, Pivoine en Paquerette zouden hen in de Oude Zijde kleeden. De zusters zouden hun hun slaapvertrekken wijzen. ☼ Terwijl de dichter sprak, begon het Bloemenvolk van zijn kussens op te staan en liep twee aan twee de hal uit. „Waarom spreken zij niet tot ons?” vroeg Beamish. Paquerette legde een vinger op de lippen en glimlachte toegevend tegen haar minnaar. „Omdat het Nieuwe Maan is, broeder Cyprian. Laten wij dus zwijgend naar onze kamer gaan.” Pivoine fluisterde De Gys iets toe; en ook zij verdwenen in het maanlicht. ☼ „Kom, Smief,” fluisterde Safrané. „Gaston gaat dromen in het maanlicht; en zie — wij, minnaar mijn” — zij opende haar blanke armen voor hem — „gaan betere dromen dromen dan Gaston.” Dicky staarde lang naar Safrané's geopende armen; naar het bleeke, schoone gelaat, rooskleurig in het vage licht onder zijn stralenkrans van gouden haren. Safrané kwam dicht bij hem en legde een koele hand op zijn pols. Samen verlieten zij de Hal; en zij leidde hem over het met bloemen bezaaide grasveld door het jonge maanlicht om de Rots der Droomen heen, naar haar kamer. Een vlam van rooskleurig gas verlichtte de marmeren muren der kamer; purperen kussens, gevuld met gedroogde bladeren van de Bloem, lagen op den vloer verspreid. En op deze kussens, van zijn heele wapenrusting ontdaan, sliep de man Dicky

☼ Ook Phu-nan sliep, zonder harnas, bruin tusschen witte kussens in de Hal der Oude Dingen. Maar de Harinesiërs sliepen niet. Den heelen nacht slopen zij om de Rots, kijkend in de slaapkamers, noteerend hoeveel vuurwapens er waren; het aantal van de *Bloo-Loy*; de zwakheid der mannen en de schoonheid der

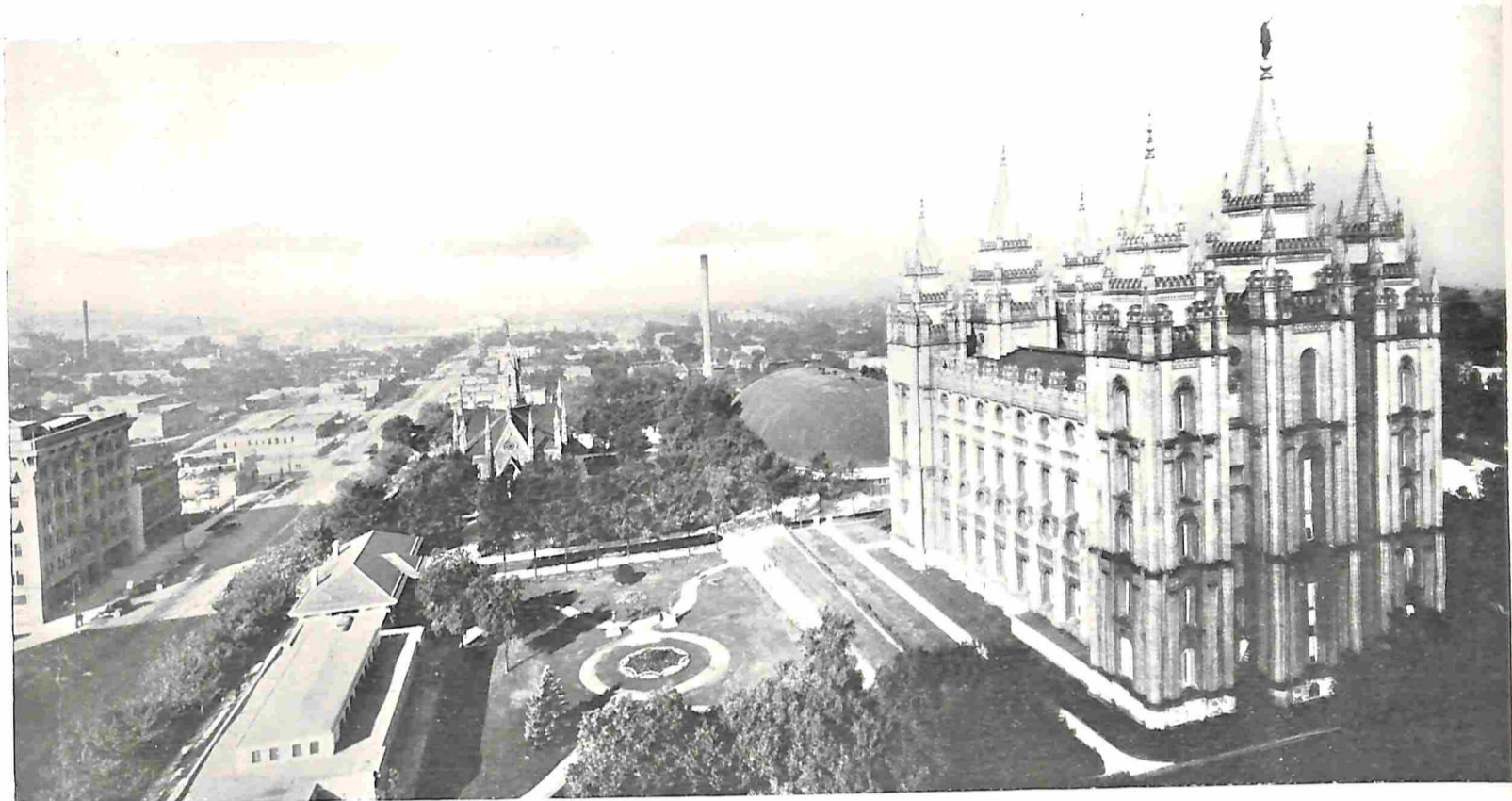
vrouwen. Toen zij in de slaapkamers keken, waren hun oogen vuurrood; toen zij uit de slaapvertrekken terugkeerden, jeukten hun handen om Phu-nans zwaard weg te nemen en in zijn hart te steken. ☼ „Toch is het beter hem niet te dooden,” fluisterde de een. „Het zou Drager van Boog Skelvi en Drager van Zwaard Recht argwaan doen krijgen.” „Ja,” fluisterde de ander, „laten wij snel en in het geheim naar Kun-mer terugkeeren. Laat Hen van den Boog, hem in onze plaats vermoorden. Kunnen wij niet Grooten Boog Skelvi en Zwaard Recht meenemen?” „Nee. Mijn rug doet al genoeg pijn van het dragen. Maar laten wij de pees van Skelvi met een bijl doorhakken.” Hij wees op den Boog, liggend tusschen de kussens, waar Dicky hem had neergelegd en vergeten. Skelvi, los springend toen de pees brak, maakte geen geluid tusschen de kussens; evenmin werden de stappen van de bloote voeten der gele mannen gehoord, terwijl zij weg slopen van de Rots der Droomen.

ZESENTWINTIGSTE HOOFDSTUK.

DE OOGST VAN DE BLOEM.

☼ De Honorable Richard Assheton Smith, eenige zoon van Lord Fulmere, die in het jaar 1888 trouwde met Miss Sylvia Gates uit Danville, Virginia, stond alleen in den zonneschijn op het marmeren terras van de *Bassins des fleurs*. Vier kwartieren van de maan waren voorbij gegaan sedert zijn komst in Floralia, sedert het oogsten van de vreemde bloemen uit het heete water der vijvers. Dicky had geholpen bij dien oogst; had geholpen bij het maaien der stengels; had geholpen bij het doppen van de purperen boontjes uit de vingerlange schillen; had geholpen bij het dragen der groote vierkante bloembladeren, goudbruin en zijde-achtig in het gevoel. Nu — bij Laatste Kwartier — staken reeds nieuwe stengels als lanspunten boven de oppervlakte van het water uit. ☼ Alleen staande op dat door de zon verwarmde terras bij de spuitende fonteinen, de bloote voeten als om te vluchten neergezet, de korte zijden toga in sierlijke plooiën van zijn schouders tot zijn knieën neervallend, had Dicky — als hij Boog Skelvi had gedragen — voor Apollo zelf gehouden kunnen worden. Zijn snor was verdwenen van zijn bovenlip, maar het haar op zijn hoofd, alsof het het verlies van alle haar op zijn lichaam wilde goedmaken, viel in gouden krullen langs zijn nek. Zijn huid, witter dan de witte toga, die hem omhulde, glinsterde als albast tusschen de blauwe aderen. Alleen zijn oogen — als er iemand in Floralia was geweest die het had opgelet — zouden verraden hebben dat hij geen god, maar een Eter van de Bloem was. ☼ Dicky's oogen waren geworden als de oogen van het meisje Safrané: de ziel was verdwenen uit hun blauwe diepten en had ze achter gelaten als uitdrukkingloze deelen van een mooi uitdrukkingloos gezicht. ☼ En toch had de Honorable Richard Assheton Smith geen idee van de verandering welke de Bloem in hem had te weeg gebracht. Vier maan-kwartieren geleden, na zijn eersten nacht in Safrané's armen, had Dicky's bedwelmde ziel zijn verstand overtuigd dat hij niet in een droom verkeerde. Nee! Dit Land van de Bloem was zeer wezenlijk; dit land van volkomen geluk was even werkelijk als hun avonturen om daar te komen. En toch voelde Dicky zich in dat volmaakt liefelijke land, op dien volmaakt liefelijken morgen, vervuld van een vage onrust. ☼ Tweemaal te voren had ditzelfde vage gevoel van ongeluk hem overvallen. Eens in de Hal der Oude Dingen, toen hij zag dat iemand de pees van zijn Boog had doorgesneden — een gele man. En toen was de gele man gevlucht. Maar broeder Cyprian had alles omtrent den gelen man verklaard. Broeder Cyprian had hem verteld dat de gele man naar zijn eigen land moest zijn teruggekeerd. Ook Gaston had hem getroost; de gele mannen waren bang voor het Bloemenvolk, daarom waren de gele mannen weggelopen. Ook was er een verdrag tusschen de gele mannen en het Bloemenvolk — een heilig verbond. De gele mannen konden het Bloemenvolk geen kwaad doen. ☼ Hij begon te denken over zijn nieuwe moeilijkheid — Safrané. Waarom zou Safrané van hem af willen? Zij waren samen zoo gelukkig geweest. Zij had hem al de dansen van het Bloemenvolk geleerd, al de aardige, eenvoudige liedjes van de bloemen en de vogels en de vlinders. Zij hadden hand in hand gezeten, terwijl Gaston uit de oude boeken voorlas. En sedert Nieuwe Maan waren zij voortdurend samen geweest. Zijn lieve, dierbare zuster Safrané! En toch, alleen maar omdat het Nieuwe Maan was, zei ze dat hij haar moest verlaten en een van de andere zusters nemen. Waarom?

(Wordt vervolgd).

DE MORMONEN-TEMPEL TE SALT LAKE CITY.

DE STAAT UTAH.

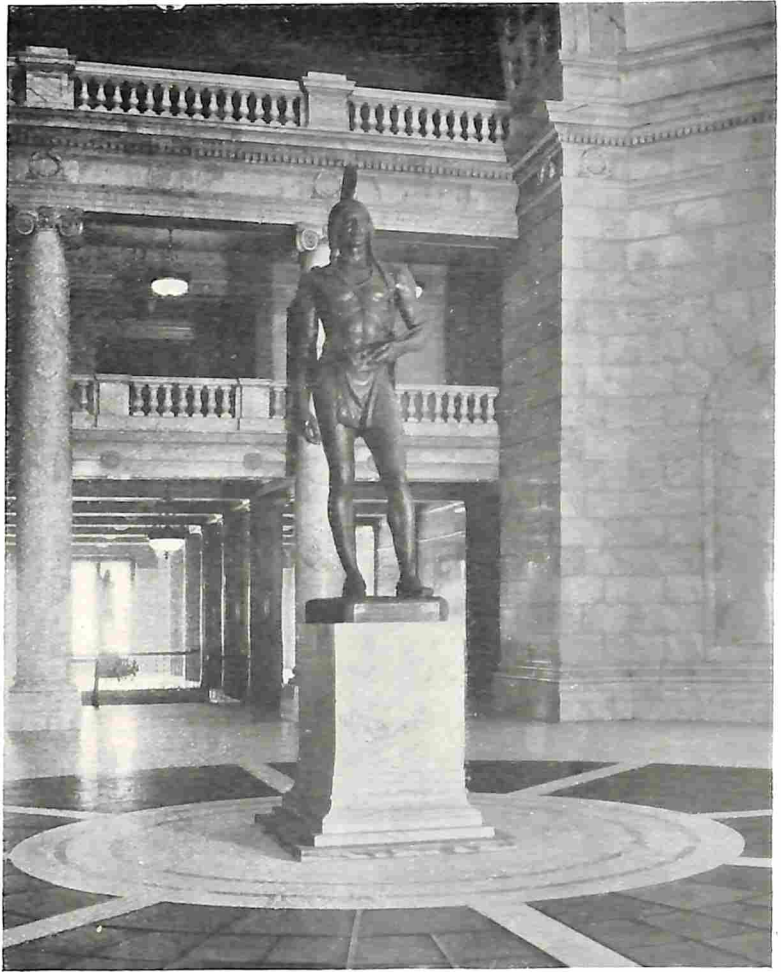
DE Staat Utah ligt in de Westelijke helft der Vereenigde Staten van Amerika en heeft tot hoofdstad Salt Lake City, de stad aan het Grootte Zoutmeer. Alvorens enkele bijzonderheden te vertellen omtrent dezen in meer dan één opzicht merkwaardigen Staat, zij het ons vergund een kort geschiedkundig overzicht te geven van het ontstaan en de ontwikkeling van den z.g. Mormonen-staat, welks geboorte in het jaar 1847 viel, toen de eerste blanken zich in de troostelooze woestijne van Utah vestigden. Als territorium werd Utah in 1859 georganiseerd, doch het duurde tot 1896, aler overeenkomstig het alleszins gewettigde verlangen der Mormonen Utah in de rij der staten werd opgenomen. ☼ Wanneer men thans, behagelijk in een gemakkelijken stoel van den Pullmantrein gezeten, het landschap van Utah aan zijn oog voorbij ziet snellen, is het moeilijk zich voor te stellen, dat eens, nog geen eeuw geleden, door een handvol tot vertwijfeling gebrachte menselijke wezens, waaronder grijsaards, vrouwen en kinderen, een tocht werd ondernomen, welke een der ontzettendste uittochten is geweest, ooit door menselijke wezens ondernomen. ☼ De Rocky Mountains, deze ruggegraat van Amerika, mogen voor den toerist van heden, die over spoorwegen en automobielen kan beschikken, een ideaal berglandschap zijn, voor de eerste blanken was het een oord van verschrikking. Dit te meer, omdat het er dikwijls reeds in Juni 's avonds koud is; welke lage temperatuur moet hier dan wel in den winter heerschen! In het koude seizoen zijn honderden uitgeteerde stumperds door dit gebied getrokken, met zich voerende hun handkarren, waarop zich bedden, levensmiddelen en hun verdere schamele bezittingen bevonden. ☼ Tot 1856 werden de Europeesche Mormonen per ossenwagen naar de stad aan het Zoutmeer vervoerd; er bleken toen echter plotseling zoo vele liefhebbers voor het nieuwe land van belofte te bestaan, dat een gedeelte de barre woestijn van Iowa City af tot Salt Lake City te voet moest afleggen, hun geheele hebben en houden met zich voerende. Wij zullen ons er van onthouden een beschrijving van de namelooze ellende, op dien tocht door het gebergte geleden, te geven. Honderden stierven, aler zij het beloofde land bereikten. ☼ Men zal nu echter allicht vragen, waarom deze arme menschen nu juist naar het barre Westen trokken? Om de beweegredenen van dezen wanhopigen tocht te kunnen doorgronden, moeten wij eerst nog het een en ander vertellen omtrent het ontstaan van het Mormonisme. ☼ In het begin der vorige eeuw werd in een der oostelijke Staten der Unie een man, genaamd Joseph Smith, geboren, die al vroeg

blijk gaf zeer vatbaar voor auto-suggestieve invloeden te zijn; volgens zijn eigen zeggen zou hij onder leiding van een engel een oud boek hebben ontdekt, hetwelk in een steenen kist reeds ten minste 14 eeuwen onder den grond lag opgesloten. Er werd nog meer fraais bij verteld: zoo zou de tekst, in een mysterieuze taal gesteld, alleen met behulp van 'een „wonderbril” te lezen zijn. Dit boek, door Smith in het Engelsch vertaald, werd de Bijbel der Mormonen; een soort mengelmoes van oud- en nieuw-testamentische wijsheid. Later bleek, dat het geheele wonderverhaal naar het rijk der fabelen moest worden verwezen: Joseph Smith was in het bezit gekomen van een onuitgegeven historischen roman van een Engelsch geestelijke, welke roman hij op een handige wijze tot een Heilig Boek „omwerkte”. ☼ Het aantal aanhangers van Smith nam snel toe; dit niettegenstaande de groote tegenwerking, welke zij overal ondervonden. Om zich hieraan te onttrekken, besloot men westelijk te trekken, eerst naar de stad Independence en toen naar Nauvoo in Illinois. Hun naijverige burenen konden hen echter niet met rust laten en toen de Mormonen weigerden vrijwillig heen te gaan, werden zij (o land der vrijheid) weggejaagd. De Mormonen gedroegen zich intusschen overal voorbeeldig; geen arbeidzamer volk was er in de geheele Unie, en van polygamie was nog geen sprake. ☼ Joseph Smith werd tegelijk met een ouderen broeder doodgeschoten. Toen was de maat vol: onder leiding van zijn opvolger Brigham Young (de man, die bij zijn dood in 1877 17 vrouwen, 16 zonen en 28 dochters naliet) werd de groote tocht door de „Amerikaansche woestijn” ondernomen. Men bereikte de groote Zoutzee in Utah (van welks water het zoutgehalte meer dan 14 pCt. bedraagt, en waarin men niet zinken kan.) De Mormonen hebben langzamerhand, ondanks zingelijke moeilijkheden, het woeste gebied in een vruchtbaar land herschepen, en toen in 1866 de eerste Pacific Spoorweg Salt Lake City bereikte, was een gemakkelijk verkeer met het Oosten en het Westen der U.S.A. mogelijk. ☼ Veel is er te doen geweest over de wettelijk geoorloofde polygamie bij de Mormonen, welke eerst omstreeks 1890 werd afgeschaft. Booze tongen beweren, dat polygamie aan het groote Zoutmeer nog veel voorkomt; zooveel is echter zeker dat ook in „monogame” landen wel werd en wordt toegepast. Geheel Amerika was verontwaardigd op de Mormonen, omdat zij polygamisten waren; zouden die anderen werkelijk steeds zoo'n smetteloozen levenswandel leiden? ☼ Wij zullen ons nu echter met het verleden niet langer bezighouden, doch het een en ander vertellen

van de hoofdstad en omgeving. Wij bereiken met den Denver and Rio Grande Western Railway, na een prachtige tocht door het mooiste gedeelte van het Rotsgebergte en door de interessante natuur van Zuid-Utah, het Zoutmeer; deze tocht geldt als een der schoonste spoorreizen der wereld. Men reist langs wonderen der natuur, als de Grand Canyon van de Arkansasrivier; nergens ter wereld draagt een spoorlijn met zooveel recht haar naam: „the scenic line of the world”, ook al houdt men terdege rekening met de gewoonte der Amerikanen, om alles in hun land „the biggest and finest of the world” te noemen. ☼ De meeste Amerikaansche steden maken nu niet bepaald een aangename indruk: alle zijn volgens eenzelfde plan gebouwd. Gelukkig maakt Salt Lake City op dezen regel een uitzondering; fraaie gebouwen vindt men er, waaronder de Tabernacle der Mormonen, een der voornaamste kerken. ☼ Men vindt op blz. 558 een afbeelding van het Temple Square in Salt Lake City, waarop men den Tempel der Mormonen, den Tabernacle en de Vergaderzaal ziet. Het State Capitol, het regeeringsgebouw, is buitengewoon fraai en geheel van graniet gebouwd. ☼ De staat Utah heeft een buitengewoon rijken bodem. Men vindt er groote hoeveelheden zilver, lood, koper, goud, arsenicum en andere metalen. Het mijnbedrijf heeft er dan ook een zeer hooge vlucht genomen; de waarde der mijnproducten bedroeg in 1923 circa 200 miljoen gulden. ☼ Doch ook wat natuurschoon betreft telt Utah terdege mee. De afbeelding op bladz. 559 van den tempel van Osiris in de Bryce Canyon geeft een indruk van een der wonderlijkste formaties van gekleurde rotsen op aarde, zooals men die in het vreemde Rotsgebergte wel meer vindt. Bij een aandachtige beschouwing doen de rotsen inderdaad aan een Egyptischen tempel denken. ☼ Het Zion National Park, waarvan wij eveneens een afbeelding geven, werd eerst betrekkelijk kort geleden geëxploreerd. In 1919 als National Park gereserveerd, bevat het een prachtige kloof, de Zion Canyon, met een diepte van 250 tot 700 M. De rotswanden worden gevormd door gekleurde gesteenten van zeldzame schoonheid. Het geheel vormt een gebied van grootsche, overweldigende pracht. F. S. BOSMAN.

HELDEN DER ZEE.

TELKENMALE als ik een bezoek breng aan Schouwen, treft mij het romantische van het eiland met zijn bekoorlijken duinkant, waar oude kasteelen nog vertellen van roemruchtige tijden, en de oude stedekens Zierikzee en Brouwershaven, vooral het laatste, een vervallen grootheid, zoo geheimzinnig droomen. Hier in de omgeving der bulderende Noordzee, die beukt op Westerschouwen en de schoone Zeeuwsche stroomden, wonen de oude schippers der voormalige reddingsbooten en de zeeloodsen — de helden der zee. ☼ De Zee — ja, daarvan wist ook hij te vertellen, de oude 83-jarige gepensioneerde zeeloods Van Duin, zijn laatste dagen rustig slijtend in het stille stadje Zierikzee, Schouwen's hoofdplaats. — „Wel joa” — klonk het toch zoo echt vertrouwelijk uit den mond van de kranige, propere schoondochter, flink, rond Zeeuwsch type, wie de hartelijkheid uit de oogen straalde, „wel, joa, waaromme niet? Wou uwes met vader graag wat praten? Nou, dat kèn wel gebeuren, hoor! Komt maar verder. Daar zit ie in 't hoekje bie de kachel. Waarachtig hij doet 'n tukkie, de ouwe. Vader!” — klonk het vriendelijk. En meteen sloeg „den ouwe” zijn heldere flikkerogjes open. „Wat is 't er?” „Diezen heer — ie is wat doof ziet u — wou graag wat met oe proaten over de zee. Dat kèn toch wel, nie? Goat d'er maar zitten, meheer! Zoo”.... en ze glimlachte eens over het geval, dat ze toch wel oarig vond. ☼ „En nu wou u met me prate over de zee?” — vroeg de kranige, stoere oude, wien je nooit 83 zou geven. „Ja — dat 's niet gemakkelijk en toch wel ook.... as uwes nou maar zegt, wat je wou weten. Van 't leven

MONUMENT VAN EEN INDIAANSCHOPPERHOOFD IN HET REGEERINGSGEBOUW TE SALT LAKE CITY.

op zee, zeker; wat 'k al zoo gedaan heb in mijn leven? Nou, dan zou ik je wel dagen en nog d'ereis dagen kunnen vertellen.... Ja, ziet u, dan zal 'k maar eerst wat vertellen van m'n jongensjaren. Met m'n tiende jaar al van school en gong 'k al met vader naar zee. Toen woonden we in Brouwershaven en mijn vader was toen zooveel as schipper op de reddingsboot, uwes weet wel, van de Zuidhollandsche reddingmaatschappij. Als maar deden we dan kruise op de Noordzee zoo voor en om de banken as we ook wat zagge zoo in die krikkemikken. Want daar is 't je gevaarlijk, voor de zeelui om Westerschouwen; daar ligge je wat zandbanken en platen. Daar heb je bijvoorbeeld de Banjaard en de Zee-

DE HAL IN HET REGEERINGSGEBOUW TE SALT LAKE CITY.

de vuurtoren staat al 'n heele tijd in 't duin op Westerschouwen. Maar toch sloegen d'er nog genoeg schepen met vliëgend weer met averij op de gronden. Dan zag je 's nachts in stikdonker de fakkellichten uit zee of hoorde je schieten. „Boem! — boem!” — En dan kon je d'er zeker van wezen, dat er weer een vast zat op de platen. ☒ Ook nog een keer — 'k zal 't nooit vergeten — zat er een olieboot en we konden d'er nooit bijkomen met de schokker. Met de kleine boot benne we toen langs de Hammen of Burgsluis eindelijk bij 't schip gekomen. 't Was al verlaten. Met behulp van 'n sleepboot is toen de lossing begonnen. Net, dat wij met de kleine boot voor de boeg van 't gestrande schip dansen, komt d'er een zee, meheer, en die gooit alles onderste boven. Een van ons weet nog de valreep van de brik te krijgen. De stuurman en ik grijpen 'n stuk touw en zoo hange we daar hand in hand aan dat touw in de stortzeëen te slingeren. Maar vasthouwe moest je, dat begrijp je. ☒ Toen ze ons later zelf gered hebben zeit de stuurman: „Schipper — zeit ie — wat scheelt je oog; wat doet dat raar. En sinds dien tijd heb 'k nou die zenuwtrekking in m'n oog gehouwen, wat u nou nóg ziet. Dat heb 'k al m'n leven gehouwen. Jonge, wát weer een journaal, niet? Ja, ja, as je zoo als ik zoowat zestig jaar op zee heb gezworven, dan heb je wat beleefd ook, dat begrijp je toch zeker. ☒ Als 'k daaraan denk, dan zie 'k ze weer, de reddingschepen, waar 'k zoo lang op heb gevaren: de schokker, waarmee we binnen de

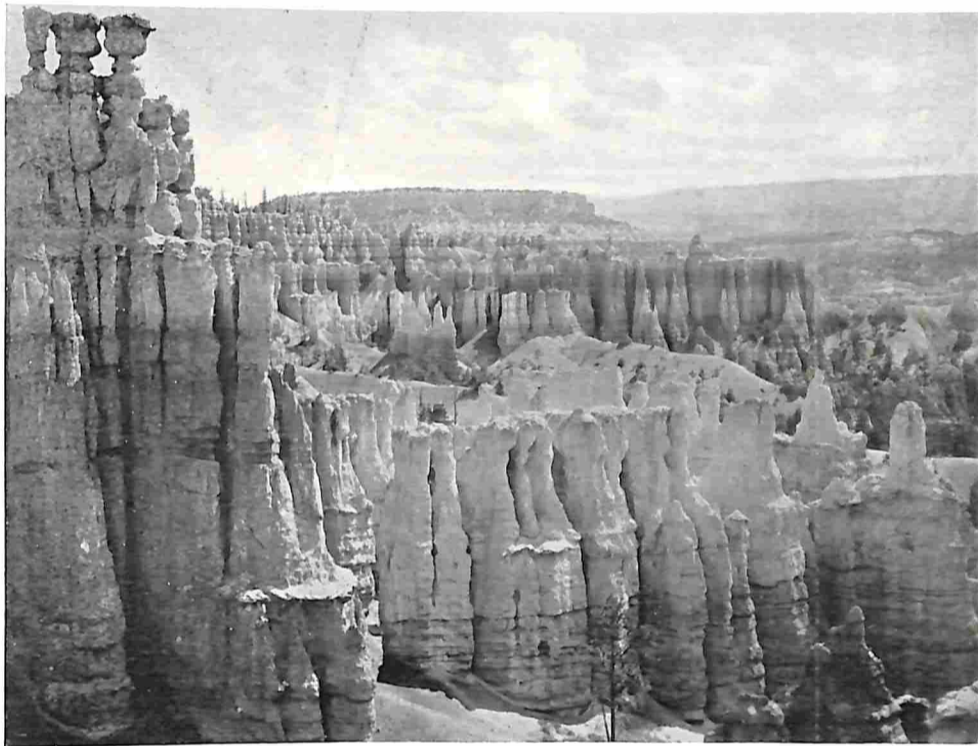
banken bleven en de kotter, waar we mee buitengaats kwamen. En dan de kleine boot natuurlijk met riemen; want daar moest het meest mee gebeuren, als je d'er anders niet bij kon komen. ☒ O ja — dat was in 1857. Laat s'reis even kieke. Met dat Engelsche schip. Daar hebbe we d'er vijf menschen van afgehaald, allemaal met bevroren handen. Die moesten toen neteten as 't kind van zijn moeder. 't Was 'n klein scheepje — en toen we d'er bij kwamen, was 't nog drijvende. Maar net hadden we de menschen d'er af, of daar gong 't naar de kelder. Van de redding van dat Engelsch schoenertje

hebben we ook wat gekregen. Ik met m'n maats kregen ieder een zilveren medaille en dertig gulden; de schipper een gouden medaille en zestig gulden. Zoo hebben we wel d'ereis meer wat gehad. Ook nog eens 75 franc van de Fransche regeering en van Rusland het 'k nog eens 14 roebels gehad.” ☒ Inmiddels had de schoondochter de medaille gehaald, waarop deze opschriften: „Presented by the British Gouvernement,” en aan de andere zijde: „For saving the lives of British subjects. Victoria D.G. Britanniarum Regina F. D.” ☒ „Wondere dingen beleef je. Zoo kruisen we daar op 'n andere keer om Westerschouwen met storm weer, en daar zit op de Banjaard een Engelsche brik aan den grond. Toen we d'er bij kwamen zagen we, dat ie tot an dek al in 't water zat. De menschen ware d'er al af met eigen sloep. En tòch was d'er nog leven. Weet je, wat d'er nog alleen aan boord was? Een hond, die mee lei voor op de boegspriet te rillen. We hebben het beest meegenomen en em later aan den kaptein teruggegeven. Of die baas en die hond allebei blij waren, dat begrijp je . . . ☒ Vreemd wat je soms aan boord vindt. Op 'n keer komen we bij 'n Engelsche schoener, waar de zee nog op beukte — en daar ware alleen nog an boord de kaptein en zooveel als 'n neef van hem. Tenminste, dat begreep ik er uit. Al 't andere volk was d'er al af. En die kaptein deed gewoonweg gek. Daar kon je geen wijs uit worden. Toen zeit die soort neef: hij heit 'n klap met 'n blok tegen z'n hoofd gehad vanwege de

storm en nou maalt ie. Toen is die neef nog met ons meegegaan. En wat je ook zei en riep in 't Engelsch: „Kaptein, ga nou mee, want we komme niet weer weerom,” hij wou 't schip niet verlaten. Toen 's nachts weer de storm opstak en 't 's morgens licht werd, was d'er van 't heele scheepie niks meer te zien. Naar de kelder! Hadden we hem in Godsnaam maar gebonden en toch nog meegenomen. ☒ Ja, dat benne nou allemaal droeve verhalen, maar nou komt een vroolijk journaal. Dat zat zoo: D'er waren hier in Zierikzee heeren gelogeed met 'n prachtig jacht. Die waren van Dordt gekomen, maar onderweg al 'n paar maal aan den grond gelooopen en toen hadden ze de loods weggezonden en wouën ze een bevaren loods. Nou had meheer Van der Venne hier uit 't hotel gezegd, dan weet ik d'er één, die heeft 37 jaar bij de reddingmaatschappij tusschen de banken gekruist en diè kent het vaarwater in Zeeland. Zeg maar niks meer — zegge die heere — die motten we hebben. Nou — en zóó kom ik bij die heeren an boord. Die kwamme uit Rotterdam en Gouda en uit den Haag. En dat was 'n leventje. Puik heb 'k het die heele reis gehad. En 'n prachtig jachtje, meheer. Jong, wat 'n mooi scheepie. Maar op zekeren dag, de wind kromp tegen den avond en 'k denk: dat 's morgen vlak in de wind. Toen leit er zoo'n klein sleepbootje naast ons, dat ook naar Dordt most, dat wist ik. Op eens zeit één van de heeren, die kijkt me an: „Loods,” zeit ie — „wat kijk je zwart —

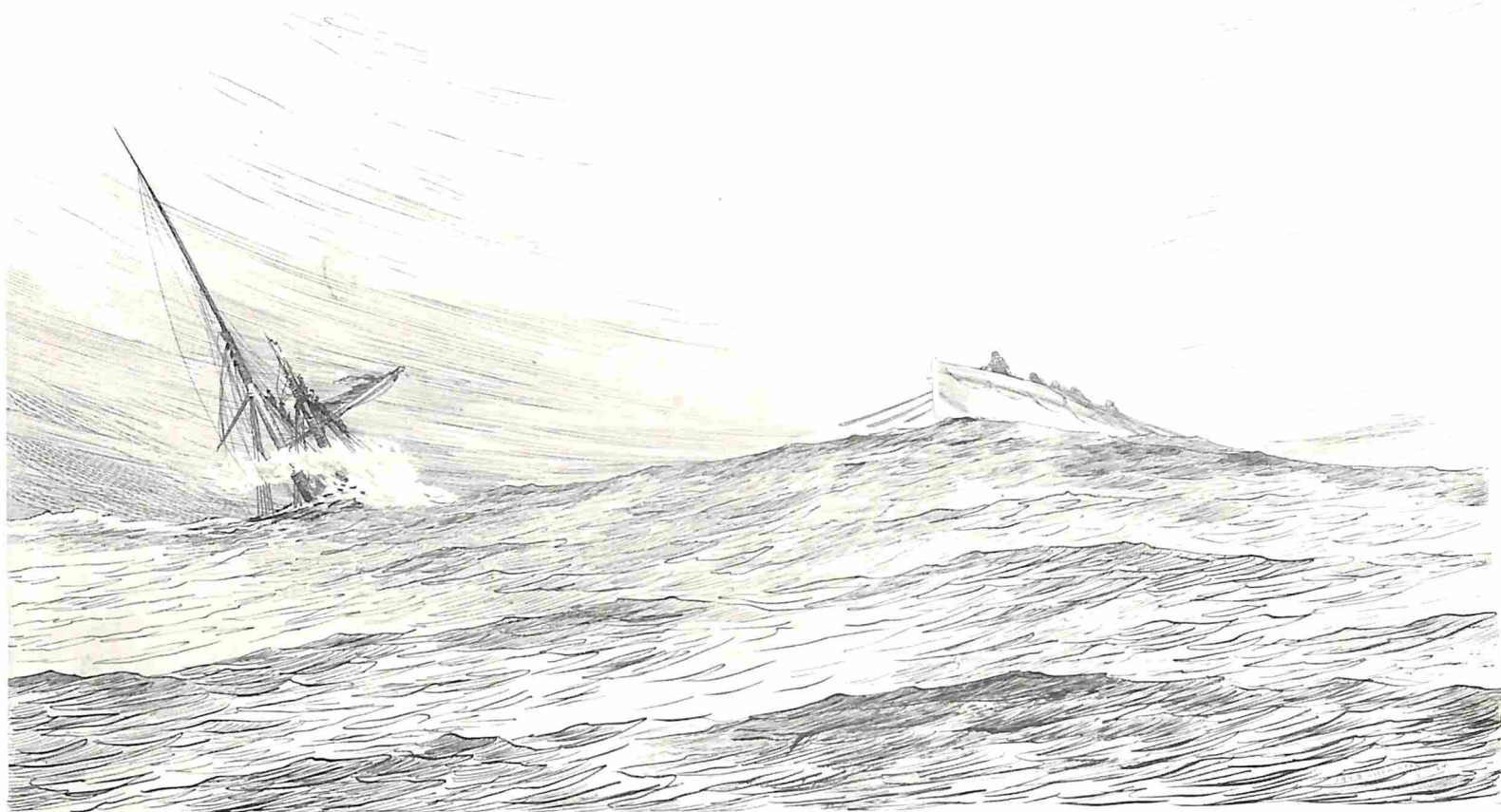
scheelt d'er wat an?” „Ja — zeg ik — meheer! 'k Ben uit mijn hum! Dat wij nou alles an boord hebbe. Drank en wijn — en vleesch en ham en segare en — van alles. En die arme kerels hebbe niks, en motte daags nog hard werke.” „Dat is óók waar,” zeit die heer. En die haalt een paar flesschen fijne wijn en een paar handen segaren — en zeit: „zie zoo, loods, stop ze dat maar in de hande. Dan benne die kerels óók in 't zin en jij d'er bij.” ☒ 's Morgens, meheer — pal in de wind. Maar — zie je (en hij knipperde eens leep met zijn felle oogjes) . . . ik kreeg

natuurlijk 'n lijntje van die sleepboot. En zóó kwame we mak'lijk in Dordt. Had j'em in de gaten? Nou — hoe was 't ie? Later hebben ze me heelemaal in 't witte pak gestoken en 'n mooie witte pet met 'n kroontje en witte schoenen. Piek fijn! En toen noemde ze me voortaan „Oome Paul!” omdat 'k op Paul Kruger geleek, zooals ze zeïen. ☒ In Gouda was 't eind en hebbe ze afscheid genomen. Aan 't station, waar 'k was met mijn boeltje. Daar komt me een kruier aan met 'n pak voor me . . . en daar zat 'n reusachtige prachtige Goudsche bloempot in. Die hadden ze voor me gekocht. Voor moeder de vrouw. Of die stond te kijken, toen 'k er mee thuis kwam.” ☒ „Wel joa, mehier,” viel de schoondochter in, „en nou is 't mooiste, nou heit de ouwe baas 'em zelf 't vorige jaar bij ongeluk gebroken. Jammer, 't was een prachtige pot. Wat jij voader?” . . . „Zóó is 't” — zeit de ouwe — „nou benne ze d'er beide niet meer. Moeder niet en de mooie bloempot. Beide weg . . . Kijk meheer! Hier heb je nou nog de witte pet van me jacht. Want alles mocht 'k mee naar huis nemen van die heeren! ☒ Zie zoo, nu heeft uwes prachtverhalen. En als u morgen nóg even tijd hebt, kom dan nog even aan, dan kunnen we nóg d'ereis praten.” Den volgenden dag hebben we nog 'n uurtje geboomd met den 83-jarige, den stoeren zcerob met zijn trouwe flonkerende oogen, nog tintelend van levenslust; een stevige eik uit het romantische land van Schouwen. U. G. DORHOUT.

DE STAAT UTAH.

DE Z.G.N. TEMPEL VAN OSIRIS IN DE BRYCE CANYON.

DE REDDINGSLOEP.

Naar de teekening van Jan B. Hazewinkel.

TWEE HONDERDJARIGEN IN SLACHTMAAND.

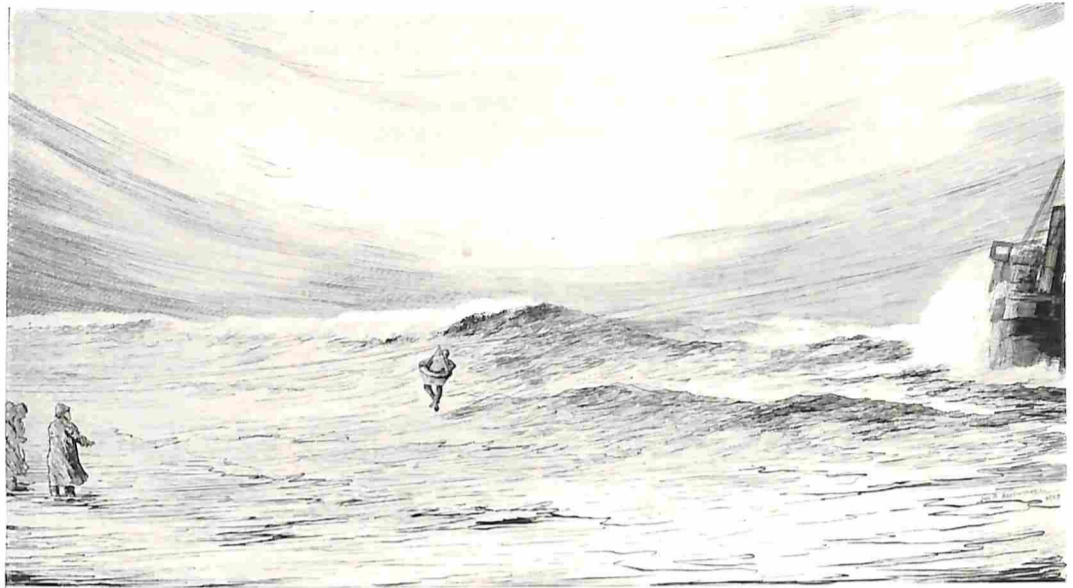

VOOR 100 jaar bestond er in ons land nog geen organisatie, die zich bemoeide met het redden van schipbreukelingen. In de meeste landen was daarvan geen sprake. Engeland was voorgegaan in 1823, de andere landen volgden pas veel later. Of er toen dan nooit schepen in nood verkeerden? Ongewijfeld meer dan tegenwoordig. Door de stoomvaart is de veiligheid ter zee heel wat grooter geworden, bovendien is er in de laatste

eeuw veel verbeterd wat betreft vuren, betonning enz. ☒ Als er voor honderd jaar en meer een schip strandde, waren er ook wel dappere en menschlievende kustbewoners, die gaarne het leven van de schipbreukelingen wilden redden. Over reddingbooten — al of niet zelfrichtend en waterloozend — beschikten ze echter niet, evenmin over vuurpijltoestellen en wat daar bij behoort. Ze mochten met hun eigen bootje, natuurlijk niet speciaal voor dat doel gebouwd, de woeste zee trotseeren en hun leven wagen. Al te dikwijls liep een poging tot redden dan ook verkeerd af. Zoo nog in October van het jaar 1824, toen de kustbewoners de bemanning wilden redden van een vaartuig, dat bij Huisduinen gestrand was. Tien der dapperen moesten hun edele daad met den dood bekoopen. ☒ Bij het bekend worden ging een rilling door het land. Men begreep, dat het zóó niet langer ging. Ondernemende mannen sloegen de hand aan den ploeg. Zoowel te Amsterdam als te Rotterdam werd een commissie in 't leven geroepen om verbetering in dien onhoudbaren toestand te brengen. Men vond het al mooi genoeg, dat de wakkere kustbewoners hun leven moesten wagen: bij hun edel pogen zouden ze tenminste over geschikt en betrouwbaar materieel moeten kunnen beschikken. ☒ Te Amsterdam richtten daartoe de heeren Jhr. H. J. Ortt, Johan Hodshon, Abr. Fock, Barend van Spreekens en Mr. A. de Bruine, een oproep tot het Nederlandsche volk. 't Gevolg was de oprichting van de Noord- en Zuid-Holland-

sche Redding-Maatschappij (11 Nov. 1824). De oproep van Rotterdam ging uit van de heeren W. van Houten, A. van Hoboken, F. Smeer, N. M. Vink en J. Veder. 't Resultaat was de oprichting van de Z. Hollandsche Mij. tot Redding van Schipbreukelingen (20 Nov. 1824). ☒ Reeds in het eerste jaar van de oprichting werden door beide maatschappijen op eenige plaatsen langs de kust reddingsmiddelen geplaatst. De N. en Z. Hollandsche beschikte toen reeds over 14 booten, de Z. Hollandsche over 7 booten. Toen de pogingen van koning Willem I om de beide Maatschappijen te doen samensmelten schipbreuk leden, werd op zijn verzoek bepaald, dat de N. en Z. Hollandsche de kust ten noorden van Ter Heijde zou bewerken, terwijl de Z. Hollandsche haar werkkring ten zuiden van die plaats zou vinden. ☒ Behalve met het eigenlijke reddingswerk bemoeide de Rotterdamsche-Mij. zich ook met het zoogenaamd voorzeilen van schepen, die niet van een loods waren voorzien. De verlichting van onze kusten verkeerde in de vijftiger jaren, toen Brouwershaven, Zierikzee en Helvoet de hoofdtoegangen voor Rotterdam waren, in onvoldoenden toestand. De loodsvaartuigen waren te schraal bemand om bij de drukke vaart de schepen ten allen tijde van loodsen te kunnen voorzien. Zeilvaart was hoofdzaak en dientengevolge hoopten zich bij ongunstigen wind de schepen in het Engelsch kanaal en op de Oostkust van Engeland dikwijls op, om zoodra de wind westelijk liep, alle tegelijk voorgaats te komen. ☒ Dat assistentie verleenende deed echter wel eens afbreuk aan het eigenlijke reddingswerk. Zoo bij het stranden van het barkschip „Dordrecht” op 25 Nov. 1868. In plaats, dat de kotter de bemanning en passagiers met hun bagage redde en aan wal bracht, kwam zij vol beladen met koffie te Brouwershaven binnen! ☒ In 't algemeen doet Maatschappijen, dat boven allen lof is verheven. Op 44 plaatsen langs onze gevaarlijke kust zijn door beide Maatschappijen stations opgericht en wel te Rotterdam, Schiermonnikoog, Nes, Ballum, Hollum (de laatste 3 op Ameland), Oosterend, Paal VII, West (deze 3 op Terschelling), Dorp en Posthuis op Vlieland, de Cocksdoorp, de Krim, de Koog en Oude Schild op Texel, Helder, Callantsoog, Petten, Egmond, Wijk aan Zee, IJmuiden (3 stations), Zandvoort, Noordwijk, Katwijk, Scheveningen (3 stations), Ter Heijde, 's Gravenzande, Hoek van Holland (3 stations), Hellevoetsluis, Ouddorp, Burgsluis, West-Kapelle, Vlissingen, Sluis aan de Wielingen,

Moddergat, Harlingen, Gaast, Hindeloopen, Lemmer. ☞ Een enkel cijfer moge de beteekenis van het werk der maatschappijen naar voren brengen. In de 100 jaar van het bestaan hebben plaats gehad 900 reddingen, waardoor aan den dood zijn ontrukkt 8359 personen en 59 geheele equipages of in totaal een 9000 menschen. ☞ In het begin hadden de maatschappijen alleen reddingbooten, door roei- of zeilkracht voortbewogen. De verbeterde techniek bracht stoom- en motorreddingbooten. „De President van Heel,” liggende met „De Prins der Nederlanden” in de Rijkshaven van Hoek van Holland, vertegenwoordigen het eerste type, de „Brandaris” van West-Ferschelling is een der bekendste van het tweede type. ☞ Natuurlijk zijn deze soort booten voor het reddingwerk van groote waarde. Echter stijgen de kosten daardoor zeer aanzienlijk. Niet alleen, dat zoo'n boot veel meer aan aanschaffing kost, een stoom- en motorreddingboot moet ook een vaste kern van bemanning hebben met vaste salarissen. Bij de gewone reddingbooten treden de vrijwilligers voor, die alleen bij oefening of redding beloofd moeten worden. Laten we daarom hopen, dat de pogingen, die van verschillende zijden aangewend worden om de beide maatschappijen op hun jubileumsdag een fonds aan te bieden, met succes worden bekroond. De maatschappijen zouden toch bovendien gaarne meer willen doen voor de ouden van dagen, die zich voor het reddingswerk verdienstelijk hebben gemaakt en hulp noodig hebben. Dank zij de bepalingen van de Zeeongevallenwet en de offervaardigheid van ons volk wordt voor de nagelaten betrekkingen van omgekomen redders gezorgd. Maar er zijn anderen wien men gaarne een bewijs van waardeering zou willen geven. Heusch, de dappere redders verdienen onze waardeering ten volle bij hun moeilijk en levensgevaarlijk werk. Wilt ge een voorbeeld? Ze zijn voor 't grijpen. ☞ Den 9 Dec. 1887 strandde op de Keizersbult — een gevaarlijke zandbank voor het Marsdiep — de „Renown”. De reddingboot van den Helder, met schipper Rijkers aan het roer, vertrekt ter assistentie, gesleept door de „Hercules”. Na een strijd van drie uren tegen wind en golven is men eindelijk het wrak genaderd, waarvan nog slechts één mast overeind staat. In die mast zitten de ongelukkigen in doodsangst. 't Gelukt de reddingboot — nu los van de sleepboot — zoo dicht bij het wrak te komen, dat men met de eigenlijke reddingspogingen kan beginnen. Elf mannen worden opgenomen. Dan steekt de storm met vernieuwde kracht op. De afgematte roeiers kunnen niet meer! Naar huis dus om nieuwe krachten. ☞ Om twee uur is men in de haven terug en reeds om half drie kiest de „Hercules” weer zee, gevolgd door de reddingboot. Met nieuwen moed bezield gaat het op het wrak aan. Helaas! — hoe men ook worstelt, alle moeite is tevergeefs. Zonder één kansje te hebben moet met het vallen van den avond de terugtocht worden aanvaard. Nog 14 ongelukkigen waren op het wrak achter gebleven. En al had men ook alle hoop opgegeven, toch koos de „Hercules” met de reddingboot den volgenden morgen bij het krieken van den dag weer zee. 't Gelukt zeven schipbreukelingen langs een lijn in de boot te halen. Een stuurman kan het toegeworpen touw niet grijpen en verdrinkt voor het oog der redders. Een matroos springt in zee om zwemmende de boot te bereiken. Helaas — zijn krachten schieten te kort en ook

TWEE HONDERDJARIGEN IN SLACHTMAAND.

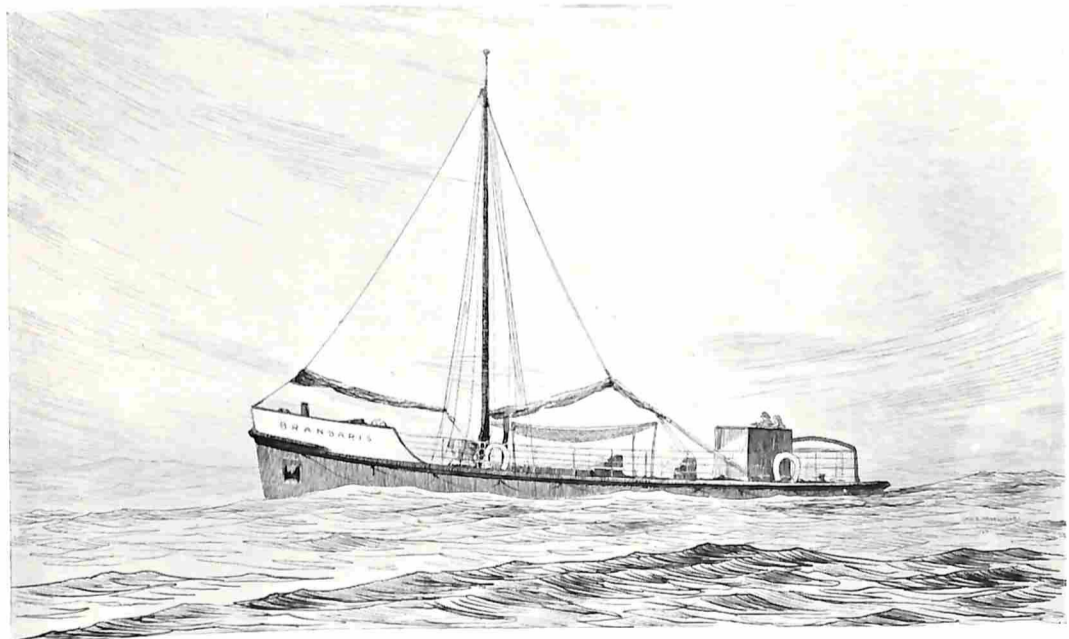
HET WIPPER-TOESTEL.

Naar de teekening van Jan B. Hazewinkel.

hij zinkt in de diepte. Nog vijf man zijn op het wrak, als de boot wordt afgeslagen. De storm maakt verder redden onmogelijk! Ten derde male moet men naar de haven terugkeeren en de vijf rampzaligen aan hun lot overlaten. ☞ In den morgen van den 11 December wordt de vierde tocht ondernomen. Gelukkig, alle vijf zijn nog in leven! De boot neemt ze op en wordt door de „Hercules” naar Nieuwediep gesleept. De sleepboot hijscht de vlaggen, ten teken, dat het reddingswerk is volbracht! ☞ Niet altijd gelukt het met de reddingboot bij het in nood verkeernde vaartuig te komen. Is de afstand tot de kust niet te groot, dan tracht men met het vuurpijltuustel, mortier of geweer een lijn over het wrak te schieten. Gelukt dit, dan is er dus verbinding met den vasten wal. Met behulp van de lijn wordt nu een zware kabel naar het schip getrokken en stevig aan het vaartuig bevestigd, liefst 15 à 20 voet boven het dek. Aan het strand wordt de kabel aan een bok van ongeveer dezelfde hoogte vastgemaakt. Langs dien kabel kan een blok heen en weer getrokken worden, waaraan een reddingsboei met een soort broek hangt, waarin de schipbreukelingen één voor één naar land worden gebracht. R. H. H.

De Kapel der Zeven Slapers te Rotterdam.

DE oudste van Rotterdam's kapellen was ongetwijfeld die van het in de 13e gestichte, in 1632 verdwenen kasteel Bulgerstein aan de Roodezandstraat op den hoek van de Leeuwenlaan, in de nabijheid van de tegenwoordige Weste Wagenstraat. Het Roodezand

TWEE HONDERDJARIGEN IN SLACHTMAAND.

DE BRANDARIS OP EEN OEFENINGSTOCHT,

Naar de teekening van Jan B. Hazewinkel.

Foto v. d. Laarse.

DE EEUWENOUE LINDE BIJ SPAARNDAM.

HOEVEN EN KLAUWEN

26)

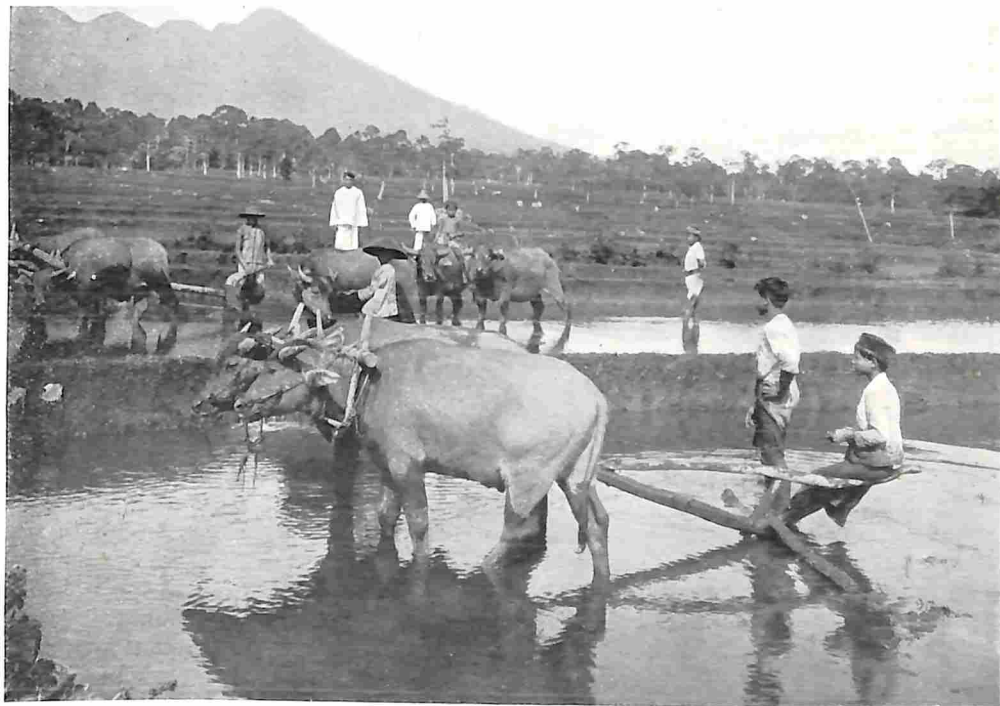
DOOR G. D. ROBERTS.

XIII

DE BRUTALITEIT VAN KLEINEN STREEPRUG.

„WAT zou u doen, als een beer op u afkwam, oom Andy?” vroeg de Kleine Baas. „Wegloopen”, zei oom Andy onmiddellijk, „tenzij ik een geweer bij me had.” De Kleine Baas dacht een oogenblik diep na. „En wat zoudt u doen als een klein tenger, zwart-en-wit gestreept stinkdier op u afkwam?” vroeg hij. „Nog veel harder wegloopen”, antwoordde oom Andy zonder aarzelen. „Maar een stinkdier is slechts zoo klein!” wierp de Kleine Baas tegen. „Kan het bijten?” „Bijten!” antwoordde oom Andy minachtend. „Dat heeft hij niet te doen. Het komt mij voor, dat je niet veel van stinkdieren af weet.” „O”, zei de Kleine Baas. „Ik heb ze wel geroken. Maar stank doet geen pijn.” „Ik zou zoo denken”, zei oom Andy, „dat jij, met jouw idee van stinkdieren, er den een of anderen dag nog eens leelijk tegen aan zult loopen. Ik moest je maar eens vertellen wat er gebeurde toen een klein, jong stinkdier, dat op een mooien zomeravond in z'n eentje rondwandelde, een grooten, jongen beer ontmoette.” Nu had de Kleine Baas een diepen eerbied voor beren. „Bah!” zei hij minachtend. „Wat kon *hij* doen tegen een beer?” „Hij was een mooi diertje”, vervolgde oom Andy, zonder nota te nemen van die onderbreking, „zwart en glanzend, met twee helder witte strepen op zijn rug, een aan iedere zijde van zijn ruggegraat. Zijn staart was lang en dik, en hij droeg hem in een sierlijken bocht naar boven; en hij was ongeveer zoo groot als een half-volwassen katje. In den regel joeg hij met de andere leden van zijn gezin, want stinkdieren zijn gezellige beesten, die graag elkaars gezelschap zoeken. Maar daarbij bewaren ze toch hun persoonlijke vrijheid; en zoo kwam het dat Kleine Streeprug — zoo heette hij — in z'n eentje over de heuvels gedwaald had en dikke krekels had gevangen in de vochtige schemering, en nu ijverig zocht naar het nest van een grasmusch onder de een of andere struik.” „Haalde hij dan vogelnestjes uit?” vroeg de Kleine Baas, die wel wist, dat dit een der grootste zonden was, welke een jongen kan begaan. „En of!” zei oom Andy, die niet gaarne in de rede gevallen werd. „Dat wil zeggen, als hij er kans toe zag. En nu wilde het toeval, dat een jonge beer dienzelfden avond door de heuvels slenterde om zich van tijd tot tijd aan de dikke krekels te ver-

gasten. Hij had geen ergen honger, want hij had zich juist zat gegeten aan blauwbessen. Daarvoor ging hij op zijn hurken zitten, als een heel groot, uit zijn kracht gegroeid zwart hondje, met zijn kop schuin, zijn ooren luisterend opgestoken en een glunderen blik in zijn zwarte oogjes; en dan sloeg hij met een van zijn behaarde voorpooten op een plaats waar het gras weelderig groeide tot de verschrikte krekels naar buiten kwamen rennen om te zien wat er aan de hand was. Dan viel hij bijna over zichzelf heen in zijn haast om ze allemaal tegelijk op te likken — en terwijl hij die beestjes, die hij gevangen had, oppeuzelde, keek hij vreeselijk teleurgesteld naar die welke hem ontgaan waren. En toen de krekels hem gingen vervelen, kreeg hij het idee om eens naar vogelnestjes te gaan zoeken. Hij kwam aan een groote, lage, wijdvertakte jeneverbessen-struik, juist een waaronder men verwachten kon, dat een vogelnest zou zitten; en toen hij daar zoo omheen draaide, kwam hij plotseling tegenover Kleinen Streeprug te staan. Je begrijpt, ze zochten beiden hetzelfde en alle twee dachten ze, dat dit de beste plaats was om het te vinden. Nu was de opvoeding van dat jonge beertje ontzettend verwaarloosd. Hij wist net zoo weinig van stinkdieren af als jij. En dus dacht hij, dat dat kleine, zwart-en-witte dier met den dikken staart, dien hij zoo brutaal in de lucht stak, misschien wel net zoo lekker zou zijn als vogeleieren — en natuurlijk veel voedzamer. Als Kleine Streeprug geprobeerd had weg te loopen, had hij hem dadelijk gegrepen. Maar daar deze hier niet de minste lust toe betoonde, aarzelde ons beertje toch even. Er was toch eigenlijk niet zoo'n groote haast bij! Hij stak een grooten poot uit om het vreemde dier een slag te geven, maar trok hem weer terug, omdat de onbekende zoo heelemaal geen angst voor hem betoonde. Hij vond 't toch eigenlijk een gekke geschiedenis, dat zoo'n kleine hummel van een diertje er zoo rustig bij bleef als 't hem ontmoette. Hij beschouwde dat als een belediging. Wat Kleinen Streeprug betref, die dacht nergens minder aan dan om weg te loopen voor het groote, zwarte beest, dat zoo plotseling voor hem verschenen was. Het was niets voor een dik, lui, klein stinkdier om zich op een warmen avond te vermoeien. Evenmin was het zijn doel om ruzie te zoeken met den beer — heelemaal niet. En hij was absoluut niet van plan den log-uitzienden vreemdeling lastig te vallen. „Bah, wat zou hij *hem* kunnen doen?” viel de kleine baas weer in de rede. Hij had een onbeperkt vertrouwen in beren. „Wil je nou wel je mond houden!” bromde oom Andy. „Maar laat ik je eerst eens vertellen met welk eigenaardig wapen stinkdieren en alle leden van hun geslacht, vechten als 't tot vechten komt — iets wat ze te beleefd zijn om ooit onnoodig te doen. Even onder hun dikken, sierlijken staart en tusschen hun sterke dijspieren hebben zij een ondiep kuiltje of zakje met een buitengewoon taaie huid, dat een eigenaardige klier bevat, welke een olie kan afscheiden met vreeselijke hoedanigheden. De sterke spieren, die dien zak omringen, houden hem steeds zoo vast gesloten, dat er geen

KARBOUWEN IN EEN SAWAH BIJ BUITENZORG.

druppeltje kan ontsnappen om de zindelijke, mooie vacht van den eigenaar te besmeuren of den minsten geur te verspreiden. Het stinkdiertje is feitelijk een der zindelijkste en properste en nobelste van alle wilde dieren. Maar als 't moet, kan hij de sterke spieren om dien oliezak met zooveel kracht samentrekken, dat de doodelijke olie — verblindend en verstikkend — tot op verscheiden voet afstand pal in den snoet van den vijand wordt geschoten. En ik kan je verzekeren, dat die vijand dan nog lang niet gelukkig is".

„Waarom niet?" vroeg de Kleine Baas. Doch oom Andy keek hem alleen maar minachtend aan. „Toen Streeprug den beer heel beleefd aankeek en toen onder den jeneverbessen-struik naar dat vogelnestje ging snuffelen, dat hij niet vinden kon, begreep de beer er niets meer van. Weer stak hij zijn poot uit — en trok hem weer terug. Toen zei hij heel luid „Wah!" om te zien of dat den onverstoorbaren vreemdeling zou doen schrikken. Maar Streeprug leek absoluut niet te malen om zulke geluiden. Toch bleven zijn heldere, verstandige oogjes voortdurend op den beer rusten, al deed hij alsof hij druk naar dat vogelnestje zocht. „Bah," zei de beer tot zichzelf „hij is een heel gewone idioot, meer niet. In ieder geval zal ik hem opeten!" en hij sprong vooruit met één poot in de hoogte in het idee dat hij Streeprug kon pakken als een vette krekkel." Zoover gekomen, ontzag oom Andy zich niet op te houden om zijn pijp weer aan te steken. De Kleine Baas greep hem bij den arm. „Wel", vervolgde hij, „op dat oogenblik deed Streeprug alsof hij wou wegloopen. Hij draaide snel om en sprong zoowat twee voet weg, sloeg zijn mooien staart over zijn rug en tegelijkertijd kreeg de beer een gevoel alsof die heele heuvelhelling vlak tegen zijn snuit was gevlogen. Hij stond plotseling stokstijf stil, stak zijn neus omhoog de lucht in en schreeuwde: „Wah-ah! Wah..." Maar midden in begon hij kuch- en stikgeluiden te maken en met zijn pooten naar zijn neus te slaan in zijn pogingen om adem te halen. Zijn oogen waren dichtgeplakt en die doodelijke olie kleefde als lijm. Hij kon 't er absoluut met zijn pooten niet af krijgen en dus begon hij als een varken met zijn snoet in de aarde te graven en met zijn kop over het gras te schuiven, waarbij hij soms op zijn kop stond, zoo deed hij zijn best, en daarbij hoestte en slikte hij, alsof hij een zenuwtoeval had gekregen. Zijn heele optreden was meer dan bespottelijk; maar er was niemand anders dan Streeprug bij, die hem had kunnen uitlachen; en die was daar te beleefd voor. Die wandelde bedaard naar een andere struik en ging daar naar dat vogelnestje zoeken.

Ten slotte gelukte het den beer door aanhoudend wrijven en graven weer op adem te komen en zijn oogen te openen. Hij rolde zich nog eenige malen om en toen ging hij op zijn hurken zitten met een neus vol aarde, terwijl zijn heele kop bedekt was met mos en gras. Hij zag er vreeselijk uit! En wat vond hij zichzelf vies! Terwijl hij daar zoo zat en er over piekerde hoe hij ooit zichzelf kon ontloopen, zag hij Streeprug, die kalmpjes over de heuvels wegwandelde. Op zijn hurken zittend, keek hij naar het kleine, zwart-en-witte figuurtje. „En dan te denken, dat ik dat wou opeten!" zei hij treurig tegen zichzelf.

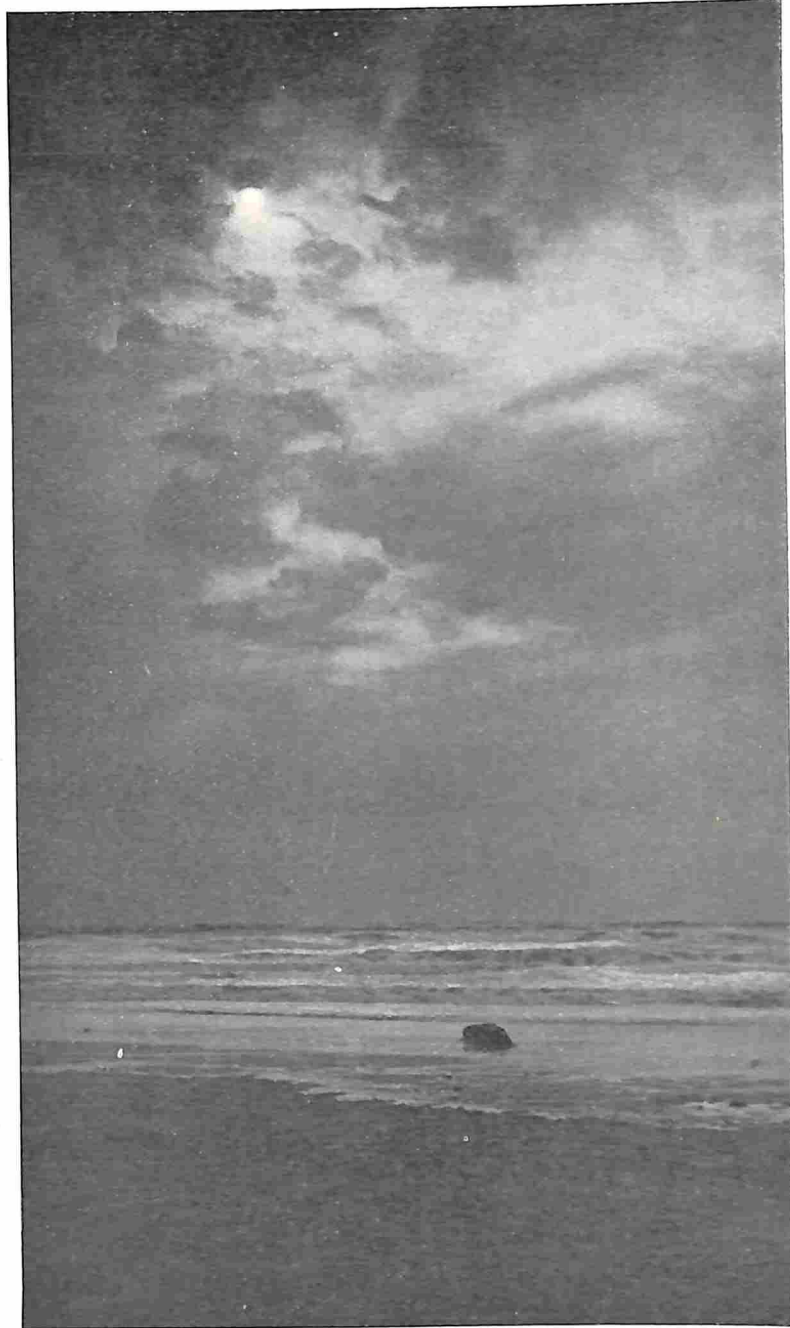

Foto v. d. Laarsc.

OPKOMENDE VLOED.

je weten, dat het slimste van alle dieren de Kleine Slimmerd is, die door de menschen-die-alles-weten een lynxkatje genoemd wordt. Maar wij zullen haar maar de Kleine Slimmerd noemen, want ze is nog slimmer als zij een zij is, dan als hij een hij is. Begrijp je me?"

„Natuurlijk!" riep de Kleine Baas uit. „Nu was de Kleine Slimmerd 'n wees. Ze had een moeder en een zuster en twee broers gehad; maar een man met een hond en een geweer had toevallig den ingang van het hol gevonden waarin ze huisden. De hond was er vlug in gelopen. Plotseling brak een helsch kabaal in het hol uit; en de hond zou er even snel weer uitgelopen zijn, als 't niet was geweest, dat hij heelemaal niet meer in staat was waar dan ook nog heen te gaan. Toen het kabaal was afgelopen en de man kon zien wat er gebeurd was, schoot de man de moeder-lynx dood.

(Wordt vervolgd).

XIV

DR KLEINE SLIMMERD.

Van ver weg, van den top van den rotsheuvel, die steil uit den inham opsteeg, kwam een vreeselijk gegil, doordringend en schrikaanjagend. „Hallo!" zei de kleine Baas, dichterbij het water zat. „Ik ben blij dat dit aan den overkant is! Wat is dat, oom Andy?" „Lynx," antwoordde oom Andy, aan zijn pijp trekkend. „Waarom heeft hij dat nou gedaan?" „Kijk," zei oom Andy, „als je nu eens heel erg je best doet om te luisteren zonder telkens in de rede te vallen, zal ik 't je vertellen." „Ik val niet in de rede!" protesteerde de Kleine Baas. „Heelemaal niet!" gaf oom Andy toe. „Luister dus. Een lynx is het sluwste dier dat op vier pooten loopt. Je

denkt misschien dat een vos sluw is. Dat heest die dwaas van 'n Bill je verteld. Maar een vos is sluw als hij zich er op zet; en als hij een brutaliteitje wil uithalen, dan is hij daarin onovertroffen. Maar een lynx wordt sluw geboren en dat blijft 'm zijn heele leven bij." „Ik kan niets sluw zien in het geluid, dat hij zooveen gemaakt heeft," zei de Kleine Baas. „Daar doe je 't weer!" riep oom Andy uit. Toen zweeg hij en dacht een heele poos na. Maar daar de kleine Baas verder niets zei, vervolgde hij: „Dat wou ik je juist uitleggen. Die vreeselijke gil is een van zijn slimste streken. Die baas heeft een tijd lang gejaagd, zonder iets te vangen, steeds sluipend en kruipend op zijn groote kussenpooten, zonder meer geluid te maken dan de schaduw van een blad op het mos; en niettegenstaande zijn onhoorbaarheid heeft hij niets gepakt. En zoo heeft hij zich ten slotte achter een struik verstopt en dien afgrijselijken gil uitgestooten, om den boel aan den gang te brengen. Heb je wel opgelet hoe kort 't duurde? Nu weet hij, dat als 'er ergens in de buurt een patrijs of een konijntje ligt te slapen, dit zóó schrikt, dat het opspringt en zich verraadt en dan kan hij het bespringen voor het goed den tijd heeft zijn oogen open te doen. Noem je dat niet slim?"

De Kleine Baas knikte van ja, vastbesloten niet in de rede te vallen. „Goed," zei oom Andy. „Je betert tenminste je leven. En nu moet